

Outi Aalto/PS

12.6.2017

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö  
[kirjaamo@stm.fi](mailto:kirjaamo@stm.fi)

Lausuntopyyntönumero 19.4. / STM007:00/2016

## Vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin kansallinen täytäntöönpano

Olette pyytäneet lausuntoa vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin kansallista täytäntöönpanoa valmistelleen työryhmän loppuraportista. Lausumme mietintöluonnoksesta seuraavaa:

Pidämme hallituksen esitysluonnosta hyvin ja perusteellisesti laadittuna. Lakiesitys on tosin hieman vaikeaselkoinen ja muuttaa voimassaolevaa sääntelykokonaisuutta. Tähän vaikuttaa osittain täytäntöön pantavan direktiivin monimutkaisuus.

Vakuutusten tarjontaa koskevan lain vaikutukset työeläkevakuuttajiin

Vakuutusten tarjoamisesta annettua direktiiviä ei sovelleta työeläkevakuutusyhtiöihin, sillä direktiiviä sovelletaan niihin vakuutusenantajiin, joihin sovelletaan Solvenssi II -direktiiviä. Myöskään direktiivin sisältämää vakuutus sopimusoikeudellista sääntelyä ei sovelleta työeläkevakuutuksiin.

Direktiivi koskee työeläkevakuutusyhtiöitä kuitenkin sitä kautta, että vakuutusedustajat koskevaa sääntelyä sovelletaan vakuutusedustajiin myös siltä osin, kuin ne välittävät työeläkevakuutuksia.

Kansallisen sääntelyn mukaisesti asiamiesten osalta yksi tai useampi työeläkevakuutusyhtiö vastaa asiamiesten ammattipätevyydestä ja muista rekisteröinnin edellytyksistä silloin, kun ne välittävät työeläkevakuutuksia. Vakuutusenantajan tulee varmistaa asiamiesten riittävä ammattipätevyys, osallistua sen ylläpitoon ja kehittämiseen sekä arviointiin ja valvontaan. Työeläkeyhtiöt kouluttavat asiamiehiä ja antavat koulutuksesta asiamiehelle todistuksen.

Asiamiehiä koskevat muutokset lisäävät siten myös työeläkevakuutusyhtiöiden hallinnollista taakkaa ja kustannuksia. Asiamiesten on päivitettävä hallinto- ja tietojärjestelmiään ja viime kädessä kustannukset asiamiesten osalta kohdistuvat vakuutusyhtiöihin niiden asiamiehille maksamien palkkioiden kautta. Asiamiehille aiheutuvien laajojen muutosten välillisiä vaikutuksia työeläkevakuutusyhtiöihin ei ole lakiesityksessä selkeästi todettu.

Epäselväksi jää myös, minkä sääntelyn mukaan työeläkevakuutusyhtiön asiamiehellä on velvollisuus ilmoittaa toimivansa työeläkeyhtiön lukuun ja tarjoavansa työeläkevakuutuksia. Vakuutusyhtiölain 31 luvun 1 ja 2 §:t ehdotetaan kumottavaksi ja vakuutus-  
ten tarjontaa koskevan lain 2:10:n mukaan merkitään vain edustetun vakuutuksenantajan nimi ja tieto siitä, harjoittako vakuutusedustaja henkivakuutusten vai vahinkovakuutusten tarjoamista.

Työeläkevakuutusta tarjoavalta asiamieheltä edellytetään 32 §:n mukaan asianmukaisia järjestelyjä, joiden avulla se saa vakuutuksenantajalta riittävät tiedot vakuutuksesta, tuotteiden hyväksymismenettelystä sekä yksilöidyistä kohdemarkkinoista.

Tuotehallintajärjestelmiä koskeva sääntely ei kuitenkaan koske työeläkevakuutusyhtiöitä ja ehdotamme, että tämä todettaisiin erikseen lain perusteluissa. Tällöin ei työeläkevakuutusyhtiöllä voi myöskään olla tuotehallintajärjestelmää koskevaa selvityselvöllisyyttä asiamiehelle. Tähän ei myöskään ole tarvetta, koska lakisääteisen vakuutuksen sisältö on kaikille sama ja perustuu lakiin. Työeläkeyhtiöt kouluttavat asiamiehiä työeläkevakuutuksen sisällöstä.

#### Palkitsemissääntely

Kannatamme nykyrakenteen säilyttämistä vakuutusedustajien kesken siten, että eri toimijoiden roolit ovat vakuutusmarkkinoillamme selkeät. Se on myös vakuutusasiakkaiden etu.

Vakuutusmeklarin toiminnan keskeisenä edellytyksenä on, että vakuutusmeklari ei ole vakuutuksenantajaan sellaisessa riippuvuussuhteessa, joka on omiaan vaikuttamaan asiakkaan etujen vastaisesti vakuutusmeklarin toimintaan. Vakuutuksenantaja ei saa olla vakuutusmeklarin toimeksiantajana tarjottaessa ensivakuutusta. Vakuutusmeklari on vakuutuksenottajan ja tämän toimeksiannosta toimiva puolueeton välittäjä.

Vakuutusmeklarin riippumattomuutta ilmentää laissa erityisesti se, että meklari saa ottaa palkkion vain toimeksiantajaltaan. Vakuutusmeklarin palkkion maksaa se, jota vakuutusmeklari edustaa ja jonka etujen mukaan vakuutusmeklari on velvollinen toimimaan. Jos vakuutusyhtiö voisi maksaa meklarin palkkion tai palkkion maksaminen kiertäisi vakuutusyhtiön kautta, se johtaisi väistämättä kilpailuun meklaripalkkioista ja nostaisi palkkioiden määrää. Tällainen kilpailu ei toimisi asiakkaiden eduksi ja se myös sekoittaisi vakuutusasiamiesten ja vakuutusmeklarien rooleja.

Kannatamme nykytilan säilyttämistä ja vakuutusmeklarien palkkioiden maksamista koskevaa esitystä.

### Vakuutusenantajan vahingonkorvausvastuu

Lakiesityksen 63 §:n mukaan vakuutusenantaja on velvollinen korvaamaan vahingon, joka sen tai sitä edustavan asiamiehen vakuutusten tarjoamista koskevan lain vastaisesta menettelystä aiheutuu asiakkaalle tai muulle, jonka oikeutta vakuutus koskee. Lakiesityksen perusteluissa ei esitetä perusteluita sille, miksi vastuu laajennetaan ulottumaan ketä tahansa tahoja kohtaan. Katsomme, että sääntely on muotoilultaan tarpeettoman laaja. Säännöksen voisi myös kokonaan poistaa, sillä sopimuksen ulkoinen vastuu syntyy vakuutusyhtiölle ja asiamiehelle jo yleisen vahingonkorvausoikeuden perusteella.

### Sanktiot

Lakiesityksen 59 §:ssä säädetään niistä säännöksistä, joiden rikkomisesta tai laiminlyönnistä Finanssivalvonta voi määrätä seuraamusmaksun. Direktiivi ei edellytä seuraamusmaksun määräämistä kuin sijoitusvakuutusten myynnin menettelytapoja koskevista rikkomuksista. Lakiesityksessä ulotetaan seuraamusmaksut kaikkiin vakuutuslajeihin ulottuvaksi, välillisesti siten myös työeläkevakuutuksia koskevaksi. Jos työeläkevakuutukset kuuluvat säännöksen soveltamisalan piiriin asiamiesten kautta, on kyseessä kansallinen lisäsääntely.

Työeläkevakuuttajat TELA ry

Suvi-Anne Siimes  
toimitusjohtaja